

РОЗДІЛ 9 КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 343.13-022.344

ПОВТОРНІСТЬ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕДУРИ ПІДГОТОВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

REPEATED PROCEDURE OF PREPARATORY PRODUCTION IN CRIMINAL PROCEEDINGS: SETTING A PROBLEM

Бабаєва О.В.,

*асистент кафедри кримінального процесу
та оперативно-розшукової діяльності*

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

У статті здійснено аналіз положень Кримінального процесуального кодексу України щодо порядку та підстав призначення підготовчого провадження повторно. Автором пропонується класифікація рішень щодо проведення повторного підготовчого провадження. Проаналізовано судову практику щодо призначення повторного підготовчого провадження під час судового розгляду та провадження в суді апеляційної інстанції. Обґрунтовується власна думка щодо доцільності прийняття рішень про проведення підготовчого провадження повторно.

Ключові слова: кримінальне провадження, підготовче провадження, повторне підготовче провадження, підготовче судове засідання, повторне підготовче судове засідання.

В статье проведен анализ положений Уголовного процессуального кодекса Украины, регулирующих порядок и основания назначения повторного подготовительного производства. Автором предлагается классификация решений о проведении повторного подготовительного производства. Проанализирована судебная практика назначения повторного подготовительного производства во время судебного рассмотрения и производства в суде апелляционной инстанции. Обосновывается собственная точка зрения относительно целесообразности принятия решений о проведении подготовительного производства повторно.

Ключевые слова: уголовное производство, подготовительное производство, повторное подготовительное производство, подготовительное судебное заседание, повторное подготовительное судебное заседание.

In this article analyzes the provisions of the Ukraine Criminal Procedure Code regulating the procedure and grounds for the appointment of preparatory production. The author proposes a classification of decisions on the conduct of preparatory production. The judicial practice of the appointment of repeated preparatory production during the trial and proceedings before the court of appeal is analyzed. It justifies its own point of view regarding the expediency of making decisions on the conduct of preparatory production again.

Key words: criminal proceedings, preparatory production, repeated preparatory production, preparatory court session, production preparatory court session.

Постановка проблеми. Судове провадження в суді першої інстанції розпочинається зі стадії підготовчого провадження, в якій після отримання обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру суд призначає підготовче судове засідання. Відповідно до гл. 27 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) суд встановлює підстави для призначення судового розгляду та вирішує питання, пов'язані з його підготовкою. Встановлюючи підстави для призначення судового розгляду, суд, окрім іншого, перевіряє обвинувальний акт або клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру на відповідність вимогам КПК. У разі встановлення наявності недоліків суд повертає обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру прокурору для їх усунення. Якщо обвинувальний акт та додатки до нього відповідають КПК, суд вирішує питання, пов'язані з під-

готовкою до судового розгляду. Після вирішення відповідних питань суд постановляє ухвалу про закінчення підготовчого судового засідання та призначення судового розгляду. Тож підготовче провадження є обов'язковою стадією кримінального провадження та невід'ємною частиною судового провадження, без якої неможливо розпочати судовий розгляд. Водночас, як свідчить правозастосовна практика, прийняття судом у підготовчому провадженні ухвали про його закінчення та призначення судового розгляду ще не означає, що підготовче провадження не може бути проведено повторно. А вже існує чимало випадків у судовій практиці повернення до процедури підготовчого судового засідання, незважаючи на відсутність у КПК такого механізму та мінімізацію законодавцем ітеративних процедур у кримінальному провадженні.

З огляду на це метою статті є з'ясування можливості в умовах чинного процесуального законодавства проведення повторного підготовчого провадження.

Стан дослідження. Проблемні питання підготовчого провадження неодноразово ставали предметом наукових досліджень таких учених, як Н.В. Глинська, С.І. Дячук, Л.В. Карабут, Л.М. Лобойко, Л.Г. Матієк, Є.В. Повзик, В.О. Попелюшко, Г.В. Соловей, В.М. Трофименко, О.Г. Шило, та інших, втім, проблеми, що стосуються порядку призначення та підстав його повторного проведення, залишилися поза увагою вчених, що зумовлює необхідність їх ґрунтовного дослідження.

Виклад основного матеріалу. Варто звернути увагу на те, що в сучасній науковій літературі одночасно із використанням терміна «повторність» застосовують термін «ітерація», який позичено з математики. Під ітерацією (від лат. iteration – повторення) розуміють повторне застосування математичної операції (або сукупності операцій) зі зміненними даними під час розв’язання обчислювальних задач, що дає можливість поступово наблизитися до потрібного результату. Е.М. Мурадян вважає, що до числа ітерацій у судовому процесі належать такі: 1) повторна процесуальна дія; 2) повторно виконана судова процедура; 3) судова процедура, заснована на попередніх, яка несе елементи попередньо виконаних; 4) повторення вже виконаної процесуальної дії в іншій формі; 5) повторне виконання процесуальної дії в іншому процесуальному режимі; 6) повторний розгляд у тій же чи іншій інстанції [1, с. 511].

Погоджуючись із думкою Д.В. Філіна, який вважає, що кримінальному провадженню притаманна наявність «кримінальних процесуальних операцій», під якими він розуміє «встановлену законом послідовність прийняття процесуальних рішень і дій, спрямованих на отримання бажаного процесуального результату» [2, с. 247], можна стверджувати й про доцільність застосування терміна «ітерація» у кримінальній процесуальній термінології. Задля вирішення питання про те, чи є виправданою ітерація підготовчого провадження та чи допомагає вона в ухваленні законних рішень, реалізації завдань кримінального провадження та вирішенні кримінального провадження, необхідно проаналізувати кримінальне процесуальне законодавство та відповідну судову практику.

Розглядаючи підстави ітерації підготовчого провадження, не можемо погодитися із Н.В. Глинською, яка вважає рішення про повернення обвинувального акта прокурору зі стадії підготовчого провадження єдиним, «яке переміщує процес із судового в досудове провадження» [3, с. 359]. Так, варто зазначити,

що в чинному КПК передбачено декілька випадків проведення повторного підготовчого провадження (ітерації), які умовно можна розподілити на ті, що здійснюються до призначення судового розгляду та після. До першої групи можна зарахувати такі рішення:

1) про повернення кримінального провадження прокурору для продовження досудового розслідування у разі відмови в затвердженні угоди (п. 1 ч. 3 ст. 214 КПК);

2) про повернення обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, якщо вони не відповідають вимогам цього Кодексу (п. 3 ч. 3 ст. 314 КПК);

3) про повернення прокурору клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності у разі відмови в її задоволенні (ч. 4 ст. 288 КПК).

До другої групи належать такі рішення:

1) про повернення кримінального провадження в підготовче судове засідання у зв’язку з висуненням у судовому розгляді додаткового обвинувачення (ч. 3 ст. 339 КПК);

2) про призначення нового судового розгляду у зв’язку із скасуванням вироку судом апеляційної інстанції (ч. ст. 415 КПК);

3) про призначення нового судового розгляду у зв’язку із скасуванням вироку судом касаційної інстанції (ст. 439 КПК).

Тож підготовче провадження може бути проведено повторно лише в окремих, передбачених КПК випадках, а ітерацію підготовчого провадження в системі судового провадження в суді першої інстанції та з перегляду судових рішень можна навести так (рис. 1).

Водночас у судовій практиці, як було зазначено вище, наявні випадки повернення кримінального провадження в підготовче провадження з підстав, не передбачених КПК. Зокрема, у Листі Вищого спеціалізованого суду України (далі – ВССУ) від 1 січня 2017 р. «Про практику здійснення апеляційним судом процесуального повноваження щодо призначення нового розгляду в суді першої інстанції» вказується, що однією з поширених підстав скасування рішень суду першої інстанції із призначенням нового судового розгляду є встановлення судом апеляційної інстанції невідповідності обвинувального акта вимогам закону [4].

Треба зазначити, що ст. 415 КПК передбачає вичерпний перелік підстав для призначення нового судового розгляду в суді першої інстанції,

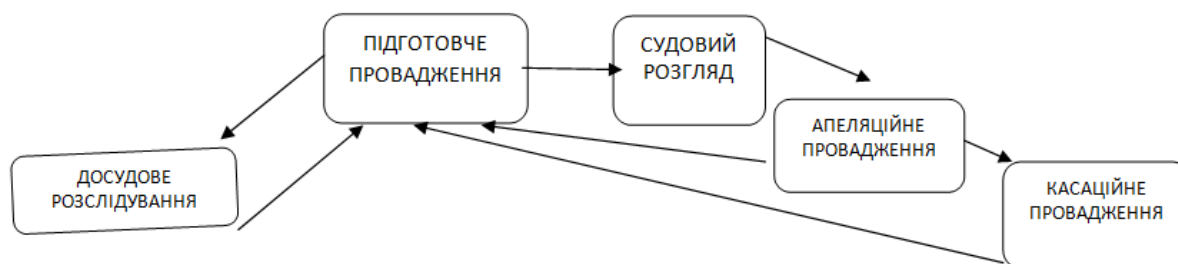

Рис. 1.

а саме: судові рішення ухвалено незаконним складом суду; судові провадження здійснено за відсутності обвинуваченого, крім випадків, передбачених ч. 3 ст. 323 чи ст. 381 КПК, або прокурора, крім випадків, коли його участь не є обов'язковою; судові провадження здійснено за відсутності захисника, якщо його участь є обов'язковою; судові провадження здійснено за відсутності потерпілого, належним чином не повідомленого про дату, час і місце судового засідання; порушення правила підсудності; у матеріалах провадження відсутній журнал судового засідання або технічний носій інформації, на якому зафіксовано судові провадження в суді першої інстанції; в ухваленні судового рішення брав участь суддя, якому було заявлено відвід на підставі обставин, які, очевидно, викликали сумнів у неупередженості судді, і заяву про його відвід визнано судом апеляційної інстанції обґрунтованою; судові рішення ухвалено чи підписано не тим складом суду, який здійснював судовий розгляд.

У зазначеному переліку відсутня така підстава, як невідповідність обвинувального акта вимогам КПК, втім, суди апеляційної інстанції скасовують вироки, призначаючи новий судовий розгляд. Наприклад, вироком Васильківського міськрайонного суду Київської області від 1 грудня 2014 р. у кримінальному провадженні № 362/629/14-к ОСОБА_1 визнано винною у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 307, ч. 2 ст. 309, ч. 2 ст. 311 КК України, та призначено покарання у вигляді 6 років 6 місяців позбавлення волі. У матеріалах кримінального провадження наявні три обвинувальні акти: від 4 лютого 2014 р., який був скерований прокурором до суду першої інстанції, та обвинувальні акти від 4 вересня 2014 р. та 5 листопада 2014 р., складені під час розгляду справи в суді першої інстанції, однак у жодному з них прокурором відповідно до вимог кримінального процесуального закону не висунуто ОСОБА_1 обвинувачення у вчиненні нею кримінальних правопорушень, а суд першої інстанції, не звертаючи увагу на фактичну відсутність формулювання обвинувачення та невідповідність обвинувального акта положенням ст. 291 КПК України, ухвалив обвинувальний вирок щодо ОСОБА_1. Колегія суддів Апеляційного суду Київської області вважає, що вирок підлягає скасуванню з поверненням цього кримінального провадження на новий судовий розгляд зі стадії підготовчого судового засідання, тобто для виконання вимог ст. 314 КПК України [5].

З аналогічної підстави Апеляційним судом Київської області було скасовано вирок у кримінальному провадженні № 359/11219/14-к. У рішенні зазначено про те, що колегією суддів встановлено, що матеріали кримінального провадження містять обвинувальний акт стосовно ОСОБА_2, який не відповідає вимогам п. 5 ч. 2 ст. 291 КПК України. Обвинувальний акт повинен містити виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, які прокурор вважає встановленими, правову кваліфікацію кримінального правопорушення з посиланням на положення закону та статті (частини статті) закону України

про кримінальну відповідальність і формулювання обвинувачення. Відповідно до вимог ст. 314 КПК України, після отримання обвинувального акта суд призначає та проводить підготовче судові засідання, в якому має право прийняти рішення про повернення обвинувального акта прокурору, якщо він не відповідає вимогам ст. 291 КПК України. Колегія суддів звертає увагу на те, що розгляд кримінального провадження за відсутності висунутого обвинувачення порушує гарантовані законом процесуальні права обвинуваченого, зокрема право на захист. Суд першої інстанції під час підготовчого судового засідання зобов'язаний був перевірити матеріали кримінального провадження, з'ясувати достатність фактичних та юридичних підстав для прийняття судового рішення, передбаченого ч. 3 ст. 314 КПК України. Але під час розгляду цього кримінального провадження суд першої інстанції залишив поза увагою положення ч. 1 ст. 337 КПК України, п. 5 ч. 2 ст. 291 КПК України та розглянув кримінальне провадження, в якому прокурором відповідно до вимог кримінального процесуального закону не висунуто ОСОБА_2 обвинувачення у вчиненні інкримінованого йому кримінального правопорушення. За цих обставин колегія суддів дійшла висновку, що зазначені порушення вимог кримінального процесуального закону є перешкодою у встановленні істини в цьому кримінальному провадженні, забезпеченні дотримання законності, правильного правозастосування та, відповідно, постановлення обґрунтованого судового рішення.

З огляду на вищевикладене колегія суддів вважає, що суд першої інстанції порушив вимоги кримінального процесуального закону, а тому вирок Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 13 січня 2015 р. необхідно скасувати та призначити новий судовий розгляд зі стадії підготовчого судового засідання в суді першої інстанції. Під час нового розгляду зі стадії підготовчого судового засідання кримінального провадження щодо ОСОБА_2 необхідно усунути зазначені порушення, крім того, звернути увагу на доводи, викладені в апеляційних скаргах, залежно від встановленого постановити законне, обґрунтоване та вмотивоване рішення [6].

Отож рішення судів апеляційної інстанції щодо скасування вироку із призначенням нового судового розгляду у зв'язку із невідповідністю обвинувального акта вимогам КПК, як правило, стосуються недоліків обвинувальних актів щодо викладу об'єктивної та суб'єктивної сторони злочину, кваліфікації дій обвинуваченого, неналежного встановлення розміру шкоди, заподіяної злочинцем. У цьому контексті ВССУ вказує, що скасування судового рішення апеляційною інстанцією обґрунтовується вимогами Європейської конвенції з прав людини й основоположних свобод, відповідно до п. «а» § 3 ст. 6 якої кожен, кого обвинувачено у вчиненні злочину, має право бути негайно та детально поінформованим зрозумілою для нього мовою про характер і причини обвинувачення проти нього; та, відповідно,

практики Європейського суду з прав людини, де в рішенні від 25 липня 2000 р., ухваленому у справі «Маттоціа проти Італії», прописано, що обвинувачений у скоєнні злочину має бути негайно та детально поінформований про причину обвинувачення, тобто про ті факти матеріальної дійсності, які нібито мали місце та є підставою для висунення обвинувачення, а також про характер обвинувачення, тобто юридичну кваліфікацію згаданих фактів. Хоча ступінь детальності інформування обвинуваченого залежить від обставин конкретної справи, однак у будь-якому разі відомості, надані обвинуваченому, повинні бути достатніми для повного розуміння останнім суті висунутого проти нього обвинувачення, що є необхідним для підготовки адекватного захисту. У цьому плані обсяг і доречність наданої обвинуваченому інформації треба оцінювати крізь призму положення, закріпленого в п. «b» § 3 ст. 6 Конвенції.

Проте, беручи до уваги відсутність аналізованої підстави у відповідному переліку, передбаченому ст. 415 КПК, скасування судового рішення суду першої інстанції та призначення нового розгляду за обставин, не передбачених процесуальним законодавством, ВССУ висловився щодо того, що суд апеляційної інстанції вийшов за межі визначених законом повноважень, що є недопустимим.

У цьому контексті цікавим є те, що одночасно з поширеною практикою судів апеляційної інстанції щодо призначення нового судового розгляду на підставі невідповідності обвинувального акта вимогам КПК трапляються поодинокі випадки заявлення клопотань під час судового розгляду стороною захисту про повернення в підготовче провадження у зв'язку з невідповідністю обвинувального акта вимогам КПК, а саме – відсутністю формулювання обвинувачення або не зазначенням всіх обставин події кримінального правопорушення. Наприклад, під час судового розгляду у кримінальному провадженні зі справи №1-кп/521/60/16 в судовому засіданні захисником одного з обвинувачених заявлено клопотання про повернення кримінального провадження на стадію підготовчого судового засідання. Клопотання було підтримане іншими захисниками та обвинуваченими [7]. Під час іншого судового провадження захисником обвинуваченого заявлено клопотання про «повернення розгляду справи до стадії підготовчого судового засідання та повернення обвинувального акта на доопрацювання, оскільки 26 лютого 2018 р. прокурором у цьому кримінальному провадженні було змінено обвинувальний акт». Він зазначив, що обвинувальний акт повинен містити виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, які прокурор вважає встановленими. Натомість у порушенні п. 5 ч. 2 ст. 291 КПК України прокурор в обвинувальному акті не зазначає, з якою ж саме швидкістю рухався транспортний засіб, які дії вчиняв та/або не вчиняв обвинувачений [8]. Також в інших випадках під час розгляду кримінального провадження захисниками заявляються клопотання про повернення обвинувального акта прокурору у зв'язку з його невідповідністю ст. 291 КПК.

Здебільшого суди відмовляють у задоволенні клопотання про повернення в підготовче провадження, обґрунтовуючи це тим, що, по-перше, нормами КПК не передбачено повернення судом кримінального провадження на стадію підготовчого провадження, а по-друге, вирішення питання про повернення обвинувального акта прокурору можливо тільки на стадії підготовчого провадження [9].

Втім, на нашу думку, якщо вони стосуються недоліків, пов'язаних із відсутністю формулювання обвинувачення, що сьогодні, як уже було зазначено вище, є підставою для скасування вироку та призначення нового судового розгляду апеляційною інстанцією, суд зобов'язаний реагувати на виявлений недолік. На підтвердження правильності такої думки свідчить не тільки практика Європейського суду з прав людини, але й положення КПК. Наприклад, відповідно до ст. 337 КПК судовий розгляд проводиться лише в межах висунутого обвинувачення відповідно до обвинувального акта, крім випадків, передбачених цією статтею. Отже, проведення судового розгляду та постановлення вироку без належним чином сформульованого обвинувачення в обвинувальному акті необхідно визнавати як суттєве порушення норм КПК. Тому, на наш погляд, доцільно було б надати можливість стороні обвинувачення усунути цей недолік під час судового розгляду. У чинному КПК передбачена можливість як зміни обвинувачення в суді, так і висунення додаткового обвинувачення, тому доречно було б закріпити в КПК право прокурора на усунення недоліків обвинувального акта, пов'язаних із відсутністю або неналежним формулюванням обвинувачення.

Особливої уваги заслуговують випадки, коли суд під час судового розгляду все ж таки задовольняє заявлені клопотання та приймає рішення про повернення до підготовчого провадження. Здебільшого вони приймаються для усунення порушення права особи на захист. Наприклад, у судовому розгляді під час судових дебатів захисником було зроблено заяву про порушення щодо його підзахисного права на захист, що полягало, зокрема, в невиконанні прокурором і судом норм ст. 384 КПК, оскільки до обвинувального акта не долучене письмове роз'яснення прокурора обвинуваченому про можливість розгляду справи судом присяжних, а також належним чином не роз'яснена відповідна норма судом у підготовчому провадженні. Постановляючи ухвалу про повернення до стадії підготовчого провадження, суд зазначив, що згідно із ст. 384 КПК України прокурор, суд зобов'язані роз'яснити обвинуваченому у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у вигляді довічного позбавлення волі, можливість та особливості розгляду кримінального провадження стосовно нього судом присяжних. При цьому письмове роз'яснення прокурора додається до обвинувального акта та реєстру матеріалів досудового розслідування, які передаються до суду. Суд також зобов'язаний роз'яснити право на розгляд справи судом присяжних під час підготовчого судового засідання та у разі, якщо обвинувачений заявить таке

клопотання, призначити кримінальне провадження до розгляду саме таким складом суду. Тобто питання призначення кримінального провадження до розгляду складом суду судом присяжних вирішується саме на стадії підготовчого судового засідання [10].

Зрозуміло, що порушення, яке було встановлено судом тільки в судовому розгляді, є суттєвим і тягне скасування судового рішення апеляційною інстанцією. Задля швидкого його усунення судом прийнято рішення про повторне підготовче провадження, що в цьому випадку видається виправданим з огляду на необхідність забезпечення особі права на захист, права на справедливий суд і дотримання розумних строків.

В іншому кримінальному провадженні у підготовчому судовому засіданні за клопотанням обвинуваченого судом був залучений захисник для здійснення захисту обвинуваченого. Суд не відклав підготовче судове засідання, а призначив судовий розгляд. Під час судового розгляду обвинувачений заявив клопотання про повернення провадження в підготовче провадження, оскільки воно відбулося без участі захисника. Захисник підтримав заяву свого підзахисного та вважав, що задля запобігання порушення прав обвинуваченого, його права на захист необхідно повернутися в підготовче провадження, оскільки, за результатами ознайомлення з матеріалами провадження та обвинувальним актом, він має клопотання до суду, яке має бути розглянуте в підготовчому судовому засіданні. Прокурор не заперечував проти повернення на стадію підготовчого провадження. У цьому випадку суд, дійшовши висновку про необхідність задоволення заяви обвинуваченого, оскільки його конституційне право на захист є непорушним і безперечним, повернув кримінальне провадження на стадію підготовчого провадження та призначив підготовче судове засідання [11].

На підставі зазначеного та узагальнення судової практики щодо інших підстав повернення із судового розгляду в підготовче провадження можна зробити висновок, що майже всі вони стосуються неналежного виконання судом своїх повноважень саме в підготовчому судовому засіданні та пов'язані з порушенням права особи на захист і, відповідно, на справедливий суд. І хоча КПК не передбачена можливість прийняття в судовому розгляді рішення про повернення в підготовче провадження, суд, на нашу думку, повинен мати можливість усунення таких порушень ще під час судового розгляду.

Водночас в інших випадках прийняття рішення про повернення в підготовче провадження є досить

спірним з погляду його відповідності вимогам закону. Наприклад, у судовому розгляді прокурором було заявлено клопотання про повернення на стадію підготовчого провадження з метою відновлення порушеного права на захист обвинуваченого. Судом встановлено, що обвинувачений страждає на невроз із нав'язливими станами та перебуває на обліку лікаря-психіатра з 1996 р. Згідно з висновком судово-психіатричної експертизи він міг усвідомлювати свої дії та керувати ними як на момент скоєння кримінального правопорушення, так і після, але органом досудового розслідування під час проведення слідства, всупереч вимогам КПК, не було залучено захисника обвинуваченому, чим було грубо порушено його право на захист. У цій ситуації суд не вбачає можливим і доцільним подальше продовження судового розгляду кримінального провадження та з метою «забезпечення права на захист вважає необхідним повернутися до стадії підготовчого судового засідання за участю захисника» [12].

Видається, що встановлене в цьому випадку порушення права на захист під час досудового розслідування не може бути усунуто шляхом повернення справи в підготовче провадження, а повинно мати наслідком визнання доказів недопустимими відповідно до ч. 2 ст. 87 КПК. Цікавим випадком у цьому контексті також є рішення Вільнянського районного суду Запорізької області. Так, під час судового розгляду кримінального провадження № 201/6489/16-к у судовому засіданні обвинувачений заявив клопотання про визнання доказів очевидно недопустимими. Своє клопотання він мотивував тим, що притягнення його до кримінальної відповідальності, зокрема повідомлення про підозру у вчиненні злочину, було зроблено з грубими порушеннями Конституції України та КПК України, а саме: притягнення до кримінальної відповідальності відбулося без отримання згоди Верховної Ради України; повідомлення про підозру було вручено не Генеральним прокурором України чи його заступником, а слідчим.

Суд, врахувавши, що обставини, про які повідомив обвинувачений, є суттєвими для визначення відповідності обвинувального акта вимогам КПК, тим більше, що ці обставини обвинувачений підтвердив певними процесуальними документами, дослідженими судом, і раніше під час судового провадження ці обставини жодною зі сторін не заявлялися, призначив повторне підготовче провадження та, відповідно, підготовче судове засідання [13].

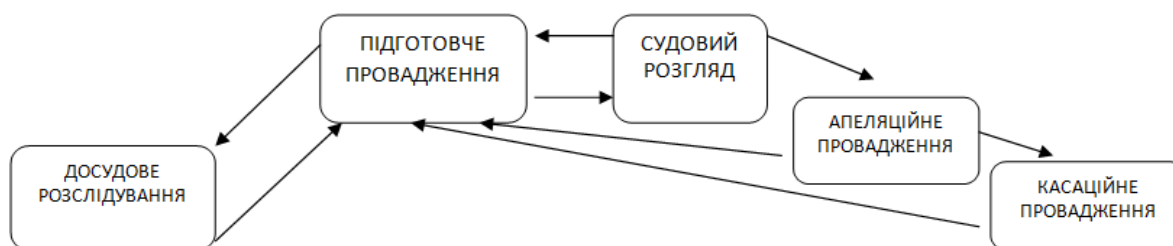

Рис. 2.

У повторному підготовчому засіданні суд прийняв рішення про повернення обвинувального акта прокурору [14]. У цьому випадку повернення до підготовчого провадження де факто було використано як завуальована процедура повернення на досудове розслідування.

У цьому контексті доречно також навести ухвали, прийняті в кримінальних провадженнях № 653/1355/15-к та №653/517/15-к одним і тим самим суддею, у яких він приймав рішення про повернення в підготовче провадження із судового розгляду у зв'язку з тим, що в підготовчому судовому засіданні взагалі не було розглянуто питання про відповідність обвинувального акта вимогам ст. ст. 291, 109 КПК, крім того, не було з'ясовано, у відкритому чи закритому судовому засіданні необхідно здійснювати судовий розгляд.

З огляду на наявну судову практику можна констатувати застосування не передбаченого КПК порядку призначення повторного підготовчого провадження

під час судового розгляду, який схематично можна навести так (рис. 2).

Висновки. Аналізуючи вищевикладене, зазначимо, що майже всі підстави прийняття рішень про повернення кримінального провадження у підготовче провадження стосуються усунення недоліків, пов'язаних із недотриманням прав осіб у кримінальному провадженні. Тож їх не усунення порушує право особи на захист, право на справедливий суд і надалі тягне скасування відповідного рішення судом апеляційної інстанції та призначення нового судового розгляду в іншому складі суду, що також впливає на розумність строків кримінального провадження. Проте обґрунтованість і відповідність чинному законодавству повернення на підготовче провадження здебільшого викликає сумніви як з огляду на буквальне тлумачення норм кримінального процесуального закону, так і з огляду на його нову ідеологію, якою мінімізована повторність кримінальних процесуальних процедур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Мурадян Е.М. Судебное право. СПб.: Юридический центр Пресс, 2007. 584 с.
2. Філін Д.В. Проблеми використання письмових доручень прокурора у кримінальному провадженні. Правові засади діяльності правоохоронних органів: зб. наук. пр. за мат-ми II Всеукр. наук.-прак. конф. (м. Харків, 19 грудня 2015 р.). / Редкол.: Є.О.Алісов, Ю.В. Мех та ін. Харків: Видавництво «Плеяда», 2015. С. 246–247.
3. Глинська Н.В. Концептуальні засади визначення та забезпечення стандартів доброякісності кримінальних процесуальних рішень: монографія. К.: «Істина», 2014. 558 с.
4. Узагальнюючий Лист Вищого спеціалізованого суду України від 1 січня 2017 р. «Про практику здійснення апеляційним судом процесуального повноваження щодо призначення нового розгляду в суді першої інстанції». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/VRR00217.html (дата звернення: 05.09.2018).
5. Реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/43166284> (дата звернення: 05.09.2018).
6. Реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/43416114> (дата звернення: 05.09.2018).
7. Реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/70979138> (дата звернення: 05.09.2018).
8. Реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73019348> (дата звернення: 05.09.2018).
9. Реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/62196633> (дата звернення: 05.09.2018).
10. Реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/59099823> (дата звернення: 05.09.2018).
11. Реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74695818> (дата звернення: 05.09.2018).
12. Реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/64881589> (дата звернення: 05.09.2018).
13. Реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71970395> (дата звернення: 05.09.2018).
14. Реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73301384> (дата звернення: 05.09.2018).